

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

KĀRTĪBA, KĀDĀ SATVERSMES TIESA LEMJ PAR LŪGUMU APTURĒT TIESAS NOLĒMUMA IZPILDI, JA LŪGUMA IESNIEGŠANAS BRĪDĪ TIESVEDĪBA SATVERSMES TIESAS LIETĀ IR APTURĒTA LĪDZ BRĪDIM, KAD STĀJAS SPĒKĀ EIROPAS SAVIENĪBAS TIESAS NOLĒMUMS

Rīgā

2023. gada 27. jūnijā

Satversmes tiesa šādā sastāvā: rīcības sēdes priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Irēna Kucina, Gunārs Kusiņš, Jānis Neimanis, Artūrs Kučs un Anita Rodiņa, izskatījusi Satversmes tiesas priekšsēdētāja 2023. gada 16. jūnija rīkojumu Nr. 23-RS-2023 par rīcības sēdes sasaukšanu, lietas Nr. 2022-01-01 „Par Kriminālprocesa likuma 627. panta ceturtās un piektās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” materiālus un Jeļenas Glazeras (*Elena Glazer*) iesniegumu (reģ. Nr. 401-2023),

konstatēja:

1. Satversmes tiesā tika ierosināta lieta pēc Jeļenas Glazeras (*Elena Glazer*) (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikuma par Kriminālprocesa likuma 627. panta ceturtās un piektās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Šī lieta vēlāk tika apvienota ar citām lietām, piešķirot apvienotajai lietai Nr. 2022-01-01 nosaukumu „Par Kriminālprocesa likuma 627. panta ceturtās un piektās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” (turpmāk – lieta Nr. 2022-01-01).

Satversmes tiesa 2022. gada 9. novembra tiesas sēdē, izskatot lietu Nr. 2022-01-01, nolēma uzdot jautājumus Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai un apturēt tiesvedību šajā lietā līdz brīdim, kad stājas spēkā

Eiropas Savienības Tiesas nolēmums. Eiropas Savienības Tiesa ir apstiprinājusi, ka minētais lēmums ir saņemts, un lietai ir piešķirts numurs C-767/22. Šā lēmuma pieņemšanas brīdī Eiropas Savienības Tiesas nolēmums lietā C-767/22 vēl nav stājies spēkā.

2. Satversmes tiesā 2023. gada 17. maijā saņemts Pieteikuma iesniedzējas iesniegums (reģ. Nr. 401-2023), kurā lūgts apturēt Rīgas apgabaltiesas 2023. gada 21. aprīļa lēmuma procesā par noziedzīgi iegūtu mantu (turpmāk – Rīgas apgabaltiesas lēmums) izpildi līdz Satversmes tiesas nolēmuma spēkā stāšanās brīdim. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka Rīgas apgabaltiesas lēmuma izpilde pirms Satversmes tiesas nolēmuma spēkā stāšanās radīs tai būtisku kaitējumu un padarīs Satversmes tiesas sprieduma izpildi faktiski neiespējamu.

Satversmes tiesa secināja:

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta piektajai daļai konstitucionālās sūdzības iesniegšana neaptur tiesas nolēmuma izpildi, izņemot gadījumus, kad Satversmes tiesa lēmusi citādi. Satversmes tiesas likuma 19.² panta piektā daļa pieļauj to, ka Satversmes tiesa lemj citādi, proti, nolemj apturēt tiesas nolēmuma izpildi, ja saņemts attiecīgs personas lūgums.

Lūgumu apturēt tiesas nolēmuma izpildi persona lietā var iesniegt ne tikai pieteikuma izskatīšanas stadijā, kad tiek lemts par lietas ierosināšanu, vai stadijā, kad lieta tiek sagatavota izskatīšanai, bet arī tad, kad tiesvedība lietā ir apturēta, jo Satversmes tiesa pieņēmusi lēmumu par jautājumu uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai.

Tādējādi Satversmes tiesai var rasties nepieciešamība lemt par lūgumu apturēt tiesas nolēmuma izpildi arī lietā, kurā tiesvedība ir apturēta, jo Satversmes tiesa pieņēmusi lēmumu par jautājumu uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai.

4. Satversmes tiesa ir noteikusi kārtību, kādā tā lietas ierosināšanas un lietas sagatavošanas stadijā lemj par lūgumu apturēt tiesas nolēmuma izpildi (*sk. Satversmes tiesas 2005. gada 31. augusta lēmumu „Par kārtību, kādā pieņemams Satversmes tiesas likuma 19.² panta piektajā daļā paredzētais lēmums”*). Tāpat Satversmes tiesa ir

noteikusi, ka procesuālus jautājumus lietā, kurā tiesvedība ir apturēta, lai uzdotu Eiropas Savienības Tiesai jautājumu par Eiropas Savienības tiesību normas spēkā esību un interpretāciju, Satversmes tiesa var izlemt rīcības sēdē (*sk. Satversmes tiesas 2018. gada 29. oktobra rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. 2016-04-03*) un ka Satversmes tiesa par paskaidrojumu sniegšanu Eiropas Savienības Tiesai lemj rīcības sēdē, neatjaunojot tiesvedību lietā (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 5. oktobra rīcības sēdes lēmumu par kārtību, kādā sniedzami paskaidrojumi Eiropas Savienības Tiesai*).

Tomēr Satversmes tiesas likumā un Satversmes tiesas reglamentā nav noregulēta kārtība, kādā Satversmes tiesa lemj par lūgumu apturēt tiesas nolēmuma izpildi, ja lūguma iesniegšanas brīdī tiesvedība Satversmes tiesas lietā ir apturēta līdz brīdim, kad stājas spēkā Eiropas Savienības Tiesas nolēmums. Šo jautājumu līdz šim nav noregulējusi arī pati Satversmes tiesa. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 26. panta pirmo daļu šajā likumā un Satversmes tiesas reglamentā neregulētus procesuālus jautājumus izlemj Satversmes tiesa.

Līdz ar to Satversmes tiesai jānosaka kārtība, kādā tā lemj par tiesas nolēmuma izpildes apturēšanu, ja lūguma iesniegšanas brīdī tiesvedība Satversmes tiesas lietā ir apturēta līdz brīdim, kad stājas spēkā Eiropas Savienības Tiesas nolēmums.

5. No Satversmes tiesas likuma un Satversmes tiesas reglamenta izriet, ka atkarībā no konkrētās procesa stadijas procesuālie jautājumi lietās pamatā tiek izlemti Satversmes tiesas rīcības sēdē, savukārt lietas izskatīšana pēc būtības notiek tiesas sēdē (*sk., piemēram, Satversmes tiesas likuma 22. panta desmito daļu un 28. pantu un Satversmes tiesas reglamenta 87. un 128. punktu*). Lai nodrošinātu kāda procesuāla jautājuma ātrāku izlemšanu, rīcības sēde var notikt arī tiesas sēdes pārtraukuma laikā (*sk. Satversmes tiesas 2014. gada 3. decembra lēmuma par tiesas sēdes datuma pārcelšanu lietā Nr. 2014-03-01 4. punktu*).

Tiesas nolēmuma izpildes apturēšanas mērķis citstarp ir nodrošināt personas tiesību aizsardzību. Šo risinājumu piemēro gadījumos, kad pastāv tādi ārkārtas apstākļi, kuru dēļ attiecīgā nolēmuma izpilde varētu padarīt neiespējamu Satversmes tiesas sprieduma izpildi vai radīt būtisku kaitējumu pieteikuma iesniedzējam (*sal. sk., piemēram, Satversmes tiesas 2022. gada 25. janvāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. 2021-42-01 4. punktu*). Tādēļ lūgums apturēt tiesas nolēmuma izpildi pēc būtības ir uzskatāms par tādu, kas izlemjams tūlītēji, negaidot tiesas lēmumu par tiesvedības atjaunošanu lietā pēc Eiropas Savienības Tiesas nolēmuma spēkā stāšanās.

Tātad, lai nodrošinātu procesa efektivitāti un personas tiesību aizsardzību, Satversmes tiesa par lūgumu apturēt tiesas nolēmuma izpildi, ja lūguma iesniegšanas brīdī tiesvedība Satversmes tiesas lietā ir apturēta līdz brīdim, kad stājas spēkā Eiropas Savienības Tiesas nolēmums, lemj rīcības sēdē, neatjaunojot tiesvedību lietā.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas noteiktajai kārtībai pieteikuma izskatīšanas stadijā lēmumu par lūgumu apturēt tiesas nolēmuma izpildi pieņem kolēģija, kas izskata attiecīgo pieteikumu. Savukārt lietas sagatavošanas stadijā minēto lēmumu pieņem Satversmes tiesa rīcības sēdē triju tiesnešu sastāvā (*sk. Satversmes tiesas 2005. gada 31. augusta lēmumu „Par kārtību, kādā pieņemams Satversmes tiesas likuma 19.² panta piektajā daļā paredzētais lēmums”*).

Jautājums par tiesas nolēmuma izpildes apturēšanu ir procesuāls jautājums, kas nav saistīts ar lietas izlemšanu pēc būtības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2007. gada 10. maija lēmuma lietā Nr. 2007-10-0102 6. punktu*). Tādējādi, lai nodrošinātu procesa efektivitāti, arī lēmumu par lūgumu apturēt tiesas nolēmuma izpildi lietā, kurā tiesvedība ir apturēta, jo Satversmes tiesa pieņēmusi lēmumu par jautājumu uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai, Satversmes tiesai būtu jāpieņem triju tiesnešu sastāvā.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 26. panta pirmo daļu un Satversmes tiesas reglamenta XIV nodaļu,

Satversmes tiesa nolēma:

1. Noteikt, ka Satversmes tiesa par lūgumu apturēt tiesas nolēmuma izpildi, ja lūguma iesniegšanas brīdī tiesvedība Satversmes tiesas lietā ir apturēta līdz brīdim, kad stājas spēkā Eiropas Savienības Tiesas nolēmums, lemj rīcības sēdē triju tiesnešu sastāvā, neatjaunojot tiesvedību.

2. Nosūtīt šo lēmumu publicēšanai oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”.

Lēmums nav pārsūdzams.

Rīcības sēdes priekšsēdētājs

Aldis Laviņš